

PÀIRC NÀISEANTA
LOCH
LAOMAINN
IS NAN TRÒISICHEAN

PLANA NA GÀIDHLIG AONTAICHTE

*Approved Gaelic Language Plan
13 Dubhlachd 2011*

BÒRD NA
GÀIDHLIG

Facal-Toisich

Mar bhuidheann air a bheil uallach airson mu 720 mìle ceàrnagach de chuid den àilleachd is suaichaintich ann an Alba, bidh Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean a' dìreadh a chuid obrach air trì prìomh thoraidhean: Glèidhteachas, Luchd-tadhail is Leasachadh Dùthchail.

Tha cur-ri-chèile is libhrigeadh Plana Gàidhlig glè iomchaidh a rèir obair ar buidhne agus tha sinn ann an deagh shuidheachadh amasan Bòrd na Gàidhlig a chur air adhart.

Taobh a-staigh ar raon-ùghdarras a thaobh Glèidhteachais, tuigidh Ùghdarras na Pàirce Nàiseanta gum feumar ar dualchas cultarach a ghlèidheil, agus aithnichidh sinn an ròl a th' aig a' Ghàidhlig sa chùis seo. Bidh buaidh aig ar n-obair a thaobh Luchd-tadhail air còrr is 3.5 million neach gach bliadhna taobh a-staigh na Pàirce agus is soilleir gun toir seo cothrom dhuinn aire a tharraing don Ghàidhlig am measg an luchd-tadhail farsaing iol-ghnèitheach seo. Agus os rud e gu bheil sinn freagarrach às Leasachadh Dùthchail, tha cothrom againn dèanamh cinnteach gu bheil adhartas na Gàidhlig air aithneachadh air feadh ar coimhearsnachdan thar na Pàirce.

Tha mi pròiseil am Plana Gàidhlig seo a thoirt am follais mar dhearbhadh gu bheil ar buidheann dealasach mun chànan, agus tha mi an dòchas gum bithear gar n-aithneachadh mar bhuidheann a chuir gu mòr ri dìon is leasachadh a' chànan ar feadh na dùthcha.

Fiona Logan
Àrd-oifigear

Clàr-innse

Geàrr-chunntas

Structar a' Phlana Ghàidhlig

Caibideil 1

Ro-ràdh

- Co-theacs Planaichean Gàidhlig a chur ri chèile

Caibideil 2

Prìomh Dhleastanasan

- Dearbh-aithne
- Conaltradh
- Foillseachaidhean
- Luchd-obrach

Caibideil 3

Brìgh poileasaidh do Ghàidhlig: a' cur an gnìomh Plana Nàiseanta na Gàidhlig

- Togail Cànain
- Cleachdadh Cànain
- Inbhe Cànain
- Corpas Cànain

Caibideil 4

Cur-an-gnìomh agus Sgrùdadh

Fios conaltraidh

Geàrr-chunntas

1. Aithnichidh Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean (ÙPNLLT) gu bheil a' Ghàidhlig mar phàirt cho-fhillte de dhualchas, de dhearbh-aithne nàiseanta is de bheatha chultarach na h-Alba. Tha ÙPNLLT dealasach a thaobh nan amasan ann am *Plana Nàiseanta na Gàidhlig* agus tha sinn air na tha riatanach de structairean is de dh'iomairtean a chur an-sàs a chor is gum mair a' Ghàidhlig gu leantainneach ann an Alba.
2. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil suidheachadh na Gàidhlig glè chugallach agus, ma tha a' Ghàidhlig gu bhith air a h-ath-bheòthachadh mar chànan ann an Alba, gu bheil cruaidh-oidhearp aonaichte a dhith on riaghaltais, o na h-earrannan poblach is prìobhaideach, o bhuidhnean coimhearsnachd agus o luchd-labhairt air leth a chor is gum bithear:
 - *a' cur ri inbhe na Gàidhlig;*
 - *ag adhartachadh togail is ionnsachaidh na Gàidhlig;*
 - *a' brosnachadh tuilleadh cleachdaidh dhen Ghàidhlig.*
3. 'S e an sgrìobhainn seo Plana Gàidhlig ÙPNLLT agus chaidh ullachadh a rèir Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Cuiridh e an cèill mar a bhios sinne a' cleachdadh na Gàidhlig nar n-obair, a' cur nar comas Gàidhlig a chleachdadh ann an conaltradh ris a' phobal 's ri ar prìomh chom-pàirtichean, agus ag adhartachadh is a' leasachadh na Gàidhlig.
4. Chaidh Plana Gàidhlig ÙPNLLT ullachadh a rèir slatan-tomhais reachdail Achd 2005, 's a thaobh *Plana Nàiseanta na Gàidhlig* agus *Treòr a thaobh Planaichean Gàidhlig a Leasachadh*.

Structair a' Phlana Ghàidhlig

5. 'S iad prìomh cho-phàirtean ar Plana Gàidhlig:

Caibideil 1 – Ro-ràdh

6. Sa chaibideil seo tha cùl-sgeul is co-theacsa a bhuineas ri ullachadh Phlanaichean Gàidhlig fo Achd 2005 agus structair prìomh raointean-obrach ÙPNLLT. Cuideachd tha geàrr-chunntas ann mu mhapa-sgaoilidh na Gàidhlig.

Caibideil 2 – Prìomh Dhleastanasan

7. Cuirear an cèill sa chaibideil seo mar a bhios ÙPNLLT a' cleachdadh, agus a' cur an comas cleachdadh, na Gàidhlig mar a bhuineas i ri ar prìomh obraichean. Dèiligidh seo ri ar prìomh raointean-obrach leithid suaicheantas corporra, soighnichean, conaltradh ris a' phobal agus cleachdadh na Gàidhlig air ar làrach-lìn. Cuirear an cèill sa chaibideil seo an ìre as bunaitiche de Ghàidhlig a tha sinne fo dhealas a sholarachadh fhad 's a mhaireas am Plana.

Caibideil 3 – Brìgh poileasaidh do Ghàidhlig: cur-an-gnìomh Plana Nàiseanta na Gàidhlig

8. Cuirear an cèill sa chaibideil seo mar a chuidicheas ÙPNLLT ann a bhith a' cur an gnìomh *Plana Nàiseanta na Gàidhlig*. Cuideachd, seallar mar a tha sinn am beachd Gàidhlig adhartachadh ann an raointean àraid den poileasaidh againn, leithid fastadh luchd-obrach. Seallaidh an caibideil seo cuideachd mar a bheir sinn àite don Ghàidhlig is don Phlana againn agus sinn a' cur poileasaidhean ùra ri chèile agus a' beachdachadh air iomairtean ùra.

Caibideil 4 – Cur-an-gnìomh agus Sgrùdadh

9. Tha an caibideil seo a' cur an cèill mar a thèid cur-an-gnìomh ar Plana Gàidhlig a thoirt air adhart, agus mar a bhithear a' sgrùdadh sin agus na thachras mar thoradh.

Caibideil 1 - Ro-Ràdh

Co-theacs Planaichean Gàidhlig a chur ri chèile

10. *Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus cur a-mach brath:*

11. Chaidh gabhail ri Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 aig Pàrlamaid na h-Alba agus e san amharc inbhe na Gàidhlig mar chànan oifigeil Albannach a chumail tèarainte, agus i co-ionann ris a' Bheurla a thaobh meas.
12. 'S e fear de phrìomh phàirtean Achd 2005 gum bi e an comas Bòrd na Gàidhlig toirt air buidhnean phoblach mar rud riatanach Planaichean Gàidhlig ullachadh. Chaidh seo a chur ri chèile gus dèanamh cinnteach gun dèan earrann phoblach na h-Alba a dleastanas ann a bhith a' cruthachadh suidheachadh maireannach don Ghàidhlig le bhith a' cur ri h-inbhe 's ri h-ìomhaigh 's a' cruthachadh chothroman phractaigeach a chor is gun cleachdar i.

Co-chomhairleachadh air dreachd Plana Gàidhlig:

13. Tha e riatanach fo Achd 2005 gun toir buidhnean phoblach ullachadh nam Planaichean Gàidhlig aca gu aire a h-uile neach is eile aig a bheil ùidh sa chùis. Bha an dreachd plana seo ri fhaicinn air làrach-lìn is ann an oifisean uile ÙPNLLT agus ann an àiteachan so-ruigsinneach eile. Cuideachd, chaidh litir a chur gu gach prìomh neach is eile a tha an-sàs sa chùis a dh'innse dhaibh mun cho-chomhairleachadh agus a' tarraing aire don cheangal ri seo air an làrach-lìn (bha lethbhric clo-bhuailte ri fhaotainn ach iarraidh orra). Cuideachd, dh'amaid sinn air coimhearsnachdan is buidhnean aig a bheil ùidh shònraichte sa Ghàidhlig. Chum ÙPNLLT co-chomhairleachadh phoblach mun dreachd phlana ann am Faoilleach 's an Gearran 2011, agus tha sinn air aire a thoirt air na fhuair sinn de fhreagairtean ri linn pròiseas na co-chomhairleachaidh agus na dèidh.

14. *Aonta ri Plana Gàidhlig Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean:*

15. Aon uair 's gun deachaidh aonta a ruigheachd le Bòrd na Pàirce Nàiseanta, chaidh Plana Gàidhlig ÙPNLLT a chur a-steach gu Bòrd na Gàidhlig gus tuilleadh mholaidhean a chur ris na molaidhean tùsail a rinneadh ann an Damhair 2011.
16. Chaidh am plana seo aontachadh aig coinneamh Bòrd na Gàidhlig air 13 Dùbhlachd 2011

Sealladh farsaing air obair Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean, agus cleachdadh na Gàidhlig taobh a-staigh ar raon-obrach.

16. Cùl-fhiosrachadh mun Ùghdarras

17. Chaidh Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean a chur air bhonn air 8 Iuchar 2002, agus bha Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean (ÙPNLLT) fo làn siùil – a' gabhail ris na cumhachdan reachdail uile aca – air 19 Iuchar 2002.
18. Chaidh ÙPNLLT a dhealbh gu bhith mar bhuidheann a nì an dà chuid cur-an-comas agus lìbhrigeadh, ag adhartachadh obair le com-pàirtichean agus a' toirt stiùiridh do na tha an-sàs sa Phàirc. Cha dèan sinn obair bhuidhnean eile, leithid bhuidhnean iomairteach neo Dualchas Nàdair h-Alba, ach nì sinn cinnteach gum bithear a' dèiligeadh air dòigh cho-cheangailte ri pròiseactan is iomairtean a choileanas ceithir amasan na Pàirce.
19. Le còrr is 120 luchd-obrach agus 17 buill air ar bòrd, tha caochladh dhleastanasan reachdail aig Ùghdarras na Pàirce, nam measg stiùir a thaobh so-ruigsinneachd a-muigh na Pàirce, planaidh is leasachaidh, cur-ri-chèile Plana Ionadail agus foillseachadh Plana Nàiseanta Pàirce.
20. Tha sinn air ar maoinachadh le Riaghaltas na h-Alba agus cuiridh na Ministearan Albannach sianar de bhuill ar bùird an dreuchd dhuinn. Bithear ag ainmeachadh sianar eile airson ar bùird leis na ceithir comhairlean ann an sgìre na Pàirce – Earra-Ghàidheal is Bòid (2), Sruighlea (2), Siorrachd Dhùn Breatainn an Iar (1) agus Peairt is Ceann Rois (1), agus thèid còignear a thaghadh gu h-ionadail. Tron bhòrd againn tha sinn freagarrach do Mhinistear na h-Àrainneachd 's uime sin don Phàrlamaid Albannach.

21. Gàidhlig taobh a-staigh raon-obrach an Ùghdarras

22. Tha àireamh-shluaigh de mu 15,600 neach-còmhnaidh ann am Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean, tha i 720 mìle² de leud agus thig i fo cheithir ùghdarrasan sgìreil ionadaile:
 - Sruighlea
 - Earra-Ghàidheal & Bòid
 - Siorrachd Dhùn Breatainn an Iar
 - Peairt is Ceann Rois

23. Tha eachdraidh agus dualchas saidhbhir aig Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean a thaobh chànanan. Tha fianais ann gun robh làmh an uachdair aig a' Ghàidhlig san sgìre seo agus gun do chrìon i san 19mh linn. Tha a' chuid is motha de na h-ainmean-àite a th' ann an-diugh air tighinn às a' Ghaidhlig bho thùs, agus tha ainmean Gàidhlig air pàirt mòr de dh'aodann na tìre, leithid bheanntan, ghleanntan is aibhnichean.
24. Tha Cunntas-sluaigh 2001 a' sealltainn gun robh 355 neach-labhairt Gàidhlig anns a' Phàirc Nàiseanta (2.3% den t-sluagh). Cuideachd, tha e ag ràdh gun robh 565 (3.6%) ann aig an robh eòlas a choireigin air a' Ghàidhlig, àireamh a chaidh sìos o 9.5% ann an Cunntas-sluaigh 1991.
25. Chan eil sgoil Ghàidhlig sam bith sa Phàirc Nàiseanta, ged is dòcha gum bi pàistean ionadail a' frithealadh sgoiltean taobh a-muigh na sgìre. Bidh Àrd-Sgoil Mhic Labhrainn, an aon àrd-sgoil sa Phàirc Nàiseanta, a' tabhann Gàidhlig aig Àrd-Ìre mar chuspair roghnaichte, far am bi sgoilearan ga h-ionnsachadh tro aonad ann an Sruighlea, far a bheil cuideachd roghainn de dh'fhoghlam tro mheadhan na Gàidhlig sa bhun-sgoil. An ceartuir tha aona sgoilear aig Sgoil Mhic Labhrainn ag ionnsachadh Gàidhlig aig Àrd-Ìre (thòisich dithis sgoilear is aona neach-teagaisg air seo ann an 2009-10). Gidheadh, thathar a' teagasg Gàidhlig mar an dàrna cànan gu cunbhalach ann am Bun-sgoiltean na Crìon-làraich, Chill Fhinn, An Iomainne Riabhaich, Chalasraid, nan Tròisichean, a' Ghairt Mhòir agus Phort Theadhaich.
26. Tha grunn bhuidhnean Gàidhlig air chois anns a' Phàirc neo faisg oirre, a' tabhann sheirbheisean ann an cànan is cultar na Gàidhlig, neo a' coinneachadh ri chèile air sgàth rudan sòisealta, leithid ciùil neo coiseachd. Am measg a leithid seo a bhuidhnean tha Fòram Gàidhlig Dhùn Breatainn, a ghabh ùidh ghnìomhach ann an obair ÙnPN a thaobh Gàidhlig. Cuideachd, tha dlùth-cheangail aig a' Phàirc Nàiseanta ri Fèis Fhoirt, a' toirt seachad tabhartasan airgid cho math ri diofar chothroman tachartasan a chur air dòigh. Thathar a' faicinn gu bheil buannachdan sa chaidreamh seo don a h-uile buidheann uair is uair. (Faic Eàrr-Ràdh 1).
27. O thaobh na h-Alba dheth, b' e an lìon iomlan de dhaoine a tha clàraichte a bhith comasach air Gàidhlig a labhairt agus/neo a leughadh agus/neo a sgrìobhadh agus/neo a thuigsinn ann an Cunntas-sluaigh 2001 ach 92,400 (1.9% de shluagh na h-Alba). Dhiubhsan, b' e an lìon iomlan de dhaoine a bha comasach air Gàidhlig a bhruidhinn ach 58,652 (1.15% de shluagh na h-Alba).
28. Ged a chrìon lìon nan daoine aig an robh Gàidhlig san fharsaingeachd on Chunntas roimhe, mheudaich lìon nan daoine a bha comasach air Gàidhlig a bhruidhinn is a leughadh is a sgrìobhadh eadar 1991 is 2001, a' cur an cèill meudachd a thaobh litearrachd na Gàidhlig cho math ri àrdachadh ann an luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig. Cuideachd, mheudaich lìon nam pàistean eadar 5 - 15 bliadhna dh'aois a bha comasach air Gàidhlig a bhruidhinn eadar 1991 is 2001.

29. Thòisich Foghlam tro Mheadhan na Gàidhig (FMG) ann an Alba sa bhliadhna 1985. Mheudaich lìon nan sgoilearan gu luath gu ruige deireadh nan 90an agus on uair sin tha fàs rud beag nas moille air a bhith ann. Ann an seisean 2008-9, bha 2,206 sgoilearan bun-sgoile a' faighinn foghlam tro mheadhan na Gàidhlig agus 397 sna h-àrd-sgoiltean. Bha dà bhun-sgoil Ghàidhlig neo-eisimealach ann, cho math ri 58 sgoiltean Gàidhlig, a bha roinnte a thaobh na h-aoise, far an robhar a' teagasg tro mheadhan na Beurla cuideachd. Bha aon àrd-sgoil a bha a' teagasg cha mhòr a h-uile cuspair tro mheadhan na Gàidhlig, agus bha 18 a' teagasg cuid de chuspairean tro bhith a' cleachdadh Gàidhlig. Cha tuig a' mhòr-chuid de sgoilearan ann am foghlam tro mheadhan na Gàidhlig an cànan nuair a thòisicheas iad sa chròileagan, ach bidh cuid a thog a' Ghàidhlig aig an taigh.
30. Chan eil àireamh neo figear daingeann ceart ann a thaobh luchd-ionnsachaidh neo-fhileanta. Gidheadh, chaidh fhaotainn a-mach ri linn sgrùdadh nàiseanta sa bhliadhna 1995 air sgàth Comann na Gàidhlig, buidheann leasachaidh na Gàidhlig, gun robh mu thuaiream air 8,000 dhiubh ann an Alba.
31. Cuiridh *Plàna Nàiseanta na Gàidhlig* aig Bòrd na Gàidhlig targaidean soilleir an cèill (td.15) a thaobh lìon luchd-labhairt na Gàidhlig thar na 35 bliadhna a tha air thoiseach oirnn, mar a leanas:
- 65,000 neach-labhairt & 4,000 pàiste ann an sgoiltean FMG gach bliadhna mu 2021
 - 75,000 neach-labhairt & 10,000 pàiste ann an sgoiltean FMG mu 2031; agus
 - 100,000 neach-labhairt & 50,000 pàiste ann an sgoiltean FMG mu 2041
32. Neo-air-thaing lìon san fharsaingeachd de luchd-labhairt na Gàidhlig, faodar a bhith an dùil gum meudaich litearrachd, luchd-ionnsachaidh fileanta agus FMG, a chruthaicheas tuilleadh iarrtais air seirbheisean.
33. ***Gàidhlig taobh a-staigh Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean:***
34. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil a' Ghàidhlig mar phàirt co-fhillte de dhualchas, de dhearbh-aithne nàiseanta is de bheatha chultarach na h-Alba, agus tha sinne mu-thrath fo dhealas grunn ghnìomhan, an dà chuid cuide ri luchd-obrach agus ris an t-sluagh, a chuidicheas ann a bhith a' cur ri cànan is cultar na Gàidhlig.
35. An-dràsta, chan eil e clàraichte cia mheud neach-obrach neo ball bùird a tha fileanta sa Ghàidhlig, a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig neo aig a bheil comas Gàidhlig a leughadh neo a sgrìobhadh, ged a tha diofar ìrean de dh'eòlas oirre am measg luchd-obrach ÙPNLLT agus buill a' bhùird.

36. Aon phrìomh dhleastanas sa Phlana Ghàidhlig, 's e gum bithear a' cumail suirbhidh gus faighinn a-mach cia mheud neach-obrach aig a bheil comas Gàidhlig a labhairt, a leughadh agus/neo a sgrìobhadh, agus cuideachd cia mheud neach-ionnsachaidh a tha ann agus cia mheud aig a bheil ùidh ann a bhith ga h-ionnsachadh. Leigidh am fiosrachadh seo linn feum a chur air, agus cur ri, sgilean ar luchd-obrach, cho math ri ìre-chleachdaidh na Gàidhlig am measg an luchd-obrach a neartachadh.
37. Ri linn leasachadh an dreachd phlana seo, cuiridh sinn air dòigh sreath de chùrsaichean ann am Mothachadh na Gàidhlig, cùrsaichean far am bi cothrom aig a h-uile neach-obrach agus ball bùird frithealadh.
38. An-dràsta, chan eil poileasaidh againn a thaobh cleachdadh na Gàidhlig a ghabhas gach rud a-steach. Ach tha poileasaidh againn a thaobh eadar-mhìneachaidh air a bheil *Language and Interpretation: The use of Gaelic and other Languages in Informative and interpretive Media (Cànan is Eadar-mhìneachadh: Cleachdadh na Gàidhlig is Chànanan eile ann am Meadhanan Fiosrachaidh is Eadar-mhìneachaidh)*. San aithghearrachd, molaidh e gu bheil cleachdadh is adhartachadh na Gàidhlig, chan ann a-mhàin mar rud a bhuineas ris a' mhòr-chuid de dh'ainmean-àite na sgìre, agus uime sin gur h-i canan nan daoine a bha ann bho chian, ach cuideachd mar rud a dhùisgeas pàirt cudromach de dhualchas an latha a dh'fhalbh agus an latha a th' ann ann am beatha na h-Alba.
39. Chaidh an poileasaidh a chur gu feum ann a bhith a' cruthachadh stuthan eadar-mhìneachaidh agus adhartachaidh. Chuir sinn ri chèile leagan Gàidhlig de mhapa na Pàirce Nàiseanta a tha mar am pàirt meadhanach de bhileag a dh'innseas mun Phàirc. Tha a' bhileag seo air a bhith ri fhaotainn air feadh ar sgìre bho 2005. Thèid a cur ri chèile gu h-às ùr gus a h-ath-sgaoileadh mar phàirt dhen phlana seo
40. Tha ainmean-àite Gàidhlig bho air feadh na Pàirce Nàiseanta mar obair-shnaighte air dorsan is uinneagan taobh-a-staigh ar Prìomh Oifis, a chaidh a thogail ann am Bealach sa bhliadhna 2008.
41. Tha leagan Gàidhlig den t-suaicheantas chorporra againn ann agus thèid seo a chur gu feum nuair is iomchaidh sin ann am foillseachaidhean, air ar làrach-lìn, air litrichean, air bileagan-taing agus air cairtean-gnìomhachais. Cuideachd, thathar a' cur feum air Gàidhlig an-dràsta fhèin air soighnichean is comharraidhean stairsneach na Pàirce (bu chòir a thoirt fa-near nach eil riatanas reachdail sam bith air ÙPNLLT a thaobh soighnichean neo eadar-mhìneachaidh).

Caibideil 2 - Prìomh Dhleastanasan

42. San sgrìobhainn reachdail aca, *Guidance on the Development of Gaelic Language Plans / Treòr a thaobh Planaichean Gàidhlig a Leasachadh*, bheir Bòrd na Gàidhlig an aire gur e a bhith a' cruthachadh àrainneachd iomchaidh a chor 's gun cleachdar a' Ghàidhlig sa bheatha phoblach fear dhe na prìomh cho-phàirtean de dh'ath-bheòthachadh cànan. Tha am Bòrd air ceithir prìomh raointean a thaobh libhrigeadh seirbheis ainmeachadh a tha iad ag iarraidh air buidhnean phoblach aghaidh a chur riutha agus iad ag ullachadh Phlanaichean Gàidhlig:-

43. *Dearbh-aithne:* *dearbh-aithne chorporra*
1. soighnichean

44. *Conaltradh:* *ionad-fàilte*
1. fòn
2. post is post-d
3. foirmean
4. coinneamhan poblach
5. casaidean a dhèanamh

45. *Foilseachaidhean:* *caidreamh poblach is na meadhanan*
1. stuth clò-bhuailte
2. làraichean-lìn
3. taisbeanaidhean

46. *Luchd-obrach:* *trèanadh*
1. ionnsachadh cànan
2. fastachd
3. sanasachd

47. Bheir an earrann-sa den phlana mion-fhiosrachadh mu dhleastanasan ÙPNLLT ann a bhith a' cumail ri Treòr a thaobh Planaichean Gàidhlig a Leasachadh aig a' Bhòrd.

48. 'S e structair gach obair fa leth mar a leanas:

- Fiosrachadh air na tha a' dol an-dràsta
- Prìomh raointean leasachaidh
- Targaidean
- Sgèile-time
- Prìomh Stiùireadh

Cur-an-gnìomh Frèama Riaghaltas na h-Alba a thaobh Amasan Ro-Innleachdail agus Coileanadh Nàiseanta

49. Tha ÙPNLLT dealasach gun toirear amasan Riaghaltas na h-Alba a-mach. Ainmichidh sinn na h-amasan ro-innleachdail a bhios ar Plana Gàidhlig a' cuideachadh agus cuiridh sinn iad seo mar thiotail fo gach gnìomh a nì sinn, le h-àireamh a bhuineas ris an amas iomchaidh.

Amasan Ro-innleachdail:

- Nas Saidhbhre & Nas Cothromaiche
- Nas Sgiobalta
- Nas Fhallaine
- Nas Sàbhailte & Nas Làidire
- Nas Fheàrr a thaobh na h-Àrainneachd (nas Uaine)

Toraidhean a thaobh Frèama Coileanadh Nàiseanta an Riaghaltais :

50. Tha sinn nar còmhnaidh ann an Alba, an dùthaich is tarraingiche a thaobh malairt is eile a dhèanamh leis an Roinn Eòrpa.
51. Aithnichidh sinn ar làn-chomasan eaconamach le barrachd chothroman-obrach as fheàrr do na daoine againn.
52. Tha sinn nas foghlaimichte, nas sgileil agus nas soirbheachail, 's cliù oirnn air sgàth ar rannsachaidh is ar n-ùr-ghnàthachaidh.
53. Tha ar n-òigridh soirbheachail a thaobh foghlaim, misneachail mar dhaoine, math air cur ri beatha is eile agus earbsach cùramach mar dhaoine.
54. 'S ann aig ar pàistean a tha an toiseach-tòisichidh as fheàrr 's iad ullamh a bhith soirbheachail.
55. Tha sinn a' tighinn beò nas fhaide is nas fhallaine.
56. Tha sinn air dol an gleac ris na cùisean as motha a thaobh neo-cho-ionannachd ann an comann-dhaoine na h-Alba.
57. Tha sinn air cothroman-beatha a chur am feabhas airson phàistean, dhaoine òga agus theaghlaichean a tha fo chunnart.
58. Tha sinn beò gu sàbhailte o eucoir, o mhì-rian agus o chunnart.
59. Tha sinn nar còmhnaidh ann an ionadan deagh-dhealbhte is maireannach far a bheil cothrom againn air na goireasan is na seirbheisean a tha a dhìth oirnn.
60. Tha coimhearsnachdan làidir tapaidh taiceil againn far an gabh daoine orra fhèin uallach na nì iad, agus a thuigeas a' bhuidhe aig sin air càch.
61. Cuiridh sinn luach nar n-àrainneachd, an dà chuid nàdarra agus togte, gabhaidh sinn tlachd aiste agus nì sinn a dìon is cuiridh sinn rithe air sgàth nan ginealach ri teachd.
62. Tha sinn pròiseil às ar dearbh-aithne nàiseanta, a tha làidir cothromach agus nach cuir casg neo bacadh air càch air dòigh sam bith.
63. Bidh sinn a' lughdachadh na buaidhe a th' aig na chaitheas is na chuireas sinn a-mach gu h-ionadail agus air feadh na cruinne.
64. Tha ar seirbheisean poblach aig àrd-ìre, a' sìor-dhol am feabhas, èifeachdach agus a rèir feumalachdan dhaoine ionadaile.

Earrann 1 - Dearbh-aithne

Adhbhar:

65. Tha gu bheil Gàidhlig ri fhaicinn ann an dearbh-aithne chorporra is soighnichean buidhinn phoblaich mar a' bhuidheann againne a' cur gu mòr ri follaiseachd is inbhe a' chànan, agus bidh seo ag ràdh rudeigin cudromach mu mar a bhithear a' cur luach sa Ghàidhlig 's a bhith a' toirt aitheantais dhi. Cuideachd, faodaidh leasachadh cleachdadh na Gàidhlig tro shoighnichean a bhith a' cur ri saidhbhreas briathrachais luchd-labhairt, a' tarraing aire a' mhòr-shluaigh don chànan agus a' cuideachadh ann a bhith ga leasachadh.

66. Tuigidh ÙPNLLT cho cudromach 's a tha e tuilleadh follaiseachd a thoirt don Ghàidhlig agus a bhith a' cur ri h-inbhe.

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
Dearbh-aithne Chorporra					
Na tha a' dol an-dràsta	Tha leagan Gàidhlig againn de shuaicheantas corporra ÙPNLLT, cho math ri treòr air mar a chleachdar sin. Tha an t-suaicheantas ri fhaicinn air ar làrach-lìn agus nar foillseachaidhean. Cuideachd, tha soighnichean slighe-a-steach na Pàirce a' cur feum air Gàidhlig an ceartuair. 'S ann sa Bheurla a tha an t-suaicheantas a chaidh aontachadh airson na Pàirce Nàiseanta, ach thathar air seo atharrachadh a chor is gun tèid Gàidhlig a chleachdadh air bhonn chàsan àraid far a bheil seo iomchaidh is cothromach a rèir luchd-tadhail. Tha aon leagan de shuaicheantas 'teaghlach' ÙPNLLT ann a chleachdas Gàidhlig.				
Prìomh raointean leasachaidh	Fiosrachadh gu h-às ùr a chur a-mach mun t-suaicheantas, cho math ri trèanadh far is iomchaidh sin, don luchd-obrach uile.	Treòr a chur a-mach.	Luchd-obrach comasach air leagan Gàidhlig den t-suaicheantas a chleachdadh gun chomhairle/chuideachadh	Sgioba Conaltraidh.	Fad 's a mhaireas am Plana.
	Cumaidh sinn oirnn a' cleachdadh ar suaicheantais Ghàidhlig. Ma bhithhear a' cur suaicheantas ùr sam bith air chois san àm ri teachd, thèid beachdachadh air leagan dà-chànanach.		Cur ri follaiseachd na Gàidhlig.	Sgioba Conaltraidh.	Fad 's a mhaireas am Plana.
	Nì sinn obair le com-pàirtichean agus modh-obrach a chruthachadh a thaobh cuin, is far, is ciamar a chleachdas sinn Gàidhlig ann an suaicheantas na Pàirce.	Treòr gu bhith cuirte ri chèile agus leagan Gàidhlig den t-suaicheantas ri bhith air a chleachdadh.	Cleachdadh na Gàidhlig a mheudachadh ri linn cothroman suaicheantais	Sgioba Turasachd	Fad 's a mhaireas am Plana.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7,11,12,13,15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Priomh Stùireadh	Sgèile-Tìme
68. Soighnichean (a-staigh 's a-muigh):					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta mu chleachdadh na Gàidhlig air soighnichean				
Priomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn treòr air dòigh mu chleachdadh na Gàidhlig air soighnichean a-staigh 's a-muigh ann an co-bhonn ri Bòrd na Gàidhlig	Treòr ri bhith cuirte ri chèile 's cuirte a-mach don luchd-obrach	Treòr a bhith cuirte ri chèile	Sgioba Conaltraidh	Mu dheireadh 2011
	Leanaidh sinn oirnn leis na soighnichean Gàidhlig a tha a-staigh 's a-muigh mu-thrath	Cumail-suas na th' ann de shoighnichean an-dràsta aig a' char as lugha	Follaiseachd Gàidhlig fhathast a bhith ann an oifisean ÙPNLLT	Sgioba Conaltraidh	Fad 's a mhaireas am Plana
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2: Toraidhean 7,11,12,13,15				

Earrann 2 – Conaltradh

69. Tha cleachdadh na Gàidhlig, aig ciad ìre conaltraidh eadar am mòr-shluagh agus ùghdarras poblach, a' meudachadh na chithear is na chluinnear den chànan, agus cuiridh seo ris an fhaireachdainn gu bheil a' cur fàilte air cothrom is cleachdadh na Gàidhlig. A bharrachd air a bhith a' togail iomhaigh a' chànan, tha seo cuideachd a' cruthachadh chothroman pragtaigeach gus a cleachdadh agus a' brosnachadh dhaoine a' Ghàidhlig a chur gu feum ma thig orra dèiligeadh ris an ùghdarras phoblach sin a-rithist.
70. Tha cleachdadh na Gàidhlig ann a bhith a' dèanamh eadar-ghnìomhachd ris an ùghdarras tro phost is phost-d is air an fhòn cudromach ann a bhith a' cruthachadh chothroman pragtaigeach gus an cànan a chleachdadh, agus ann a bhith a' cur ris an fhaireachdainn gu bheil a' cur fàilte air cothrom is cleachdadh a' chànan. Faodaidh làthaireachd na Gàidhlig ann an raon farsaing de dh'fhoirmean dà-chànanach, neo Gàidhlig a-mhàin, cur gu mòr ri follaiseachd agus inbhe a' chànan. Faodaidh ullachadh de leagan Gàidhlig de dh'fhoirmean, de bhileagan-iartais agus a leithid cuideachd a bhith mar chuideachadh ann a bhith a' leudachadh briathrachas na Gàidhlig agus mothachadh luchd-labhairt na Gàidhlig don leithid sin de bhriathrachas, uime sin a' cur ri leasachadh a' chànan fhèin.

71. Aithnichidh ÙPNLLT cho cudromach 's a tha e gun cruthaichear cothroman pragtaigeach Gàidhlig a chleachdadh ann an raon farsaing de shuidheachaidhean àbhaisteach, agus tha sinn fo dhleastanas ìre a solatharachaidh a mheudachadh san raon seo.

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
72. Ionad-fàilte:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta a thaobh dèiligeadh ri iartasan is ceistean sa Ghàidhlig.				
Prìomh raointean leasachaidh	Gach neach-obrach, iadsan san ionad-fàilte nam measg, gu bhith a' faighinn trèanadh ann am Mothachadh na Gàidhlig.	Trèanadh ri bhith air a chur air dòigh don luchd-obrach is do bhuill a' bhùird	Cùrsaichean ann am Mothachadh na Gàidhlig gu bhith air an cur air dòigh don luchd-obrach uile. Bidh barrachd mothachaidh is tuigse aig an luchd-obrach air Dualchas is Cànan na Gàidhlig.	Seirbheisean Gnìomhachais.	Air feadh 2011.
	Cuirich sinn air dòigh treòr don luchd-obrach san ionad-fàilte air ciamar a dhèiligeas iad ri iartasan is ceistean o luchd-Gàidhlig.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach san ionad-fàilte.	Sgrùdadh is clàradh air àireamh iartasan Gàidhlig. Luchd-obrach a tha comasach dèiligeadh ri iartasan Gàidhlig.	Sgioba Conaltraidh	Damhair 2011
	Tairgse èasgaidh gu bheil Gàidhlig ri fhaotainn a rèir iarrtais ri bhith air a cur air dòigh.	A dhèanamh cinnteach gu bheil tairgse èasgaidh de Ghàidhlig ri fhaotainn gu soilleir.	Tha am poball mothachail gu bheil conaltradh sa Ghàidhlig mar roghainn aca.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
73. Fòn:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an ceartuair a thaobh dèiligeadh ri glaothan-fòn sa Ghàidhlig.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn treòr air dòigh don luchd-obrach air ciamar a dhèiligeas iad ri Gàidhlig air an fhòn.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach. Dèiligear ri gach glaoth-fòn le cuideigin sa bhad air neo theid an cur air adhart gu cuideigin a tha comasach air freagairt a thoirt.	Àireamh nan glaothan-fòn a gheibhear sa Ghàidhlig a sgrùdadh is a chlàradh.	Sgioba Conaltraidh.	Damhair 2011.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fuair cobhair:	Amasan 1,2: Toraidhean 7, 11, 12, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
74. Post is Post-d:					
Na tha a' dol an-dràsta	Thathar a' cleachdadh suaicheantas Gàidhlig air leagan àraid de thiotaillean-litreach.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn treòr air dòigh don luchd-obrach air ciamar a dhèiligeas iad ri litrichean is puist-d sa Ghàidhlig.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach uile.	Àireamh nam post-d/nan litrichean Gàidhlig a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	Ògmhios 2011.
	Gach litir neo post-d sa Ghàidhlig a bhith air an cur gu ball den luchd-obrach agus/neo gu seirbheis eadar-theangachaidh earbsach airson freagairt.	A chur air adhart gu bheil sinn deiseil is deònach stuthan-conaltraidh fhaighinn 's a fhreagairt sa Ghàidhlig. Cùnnradh le seirbheis eadar-theangachaidh earbsach.	Àireamh nam post-d/nan litrichean a gheibhear sa Ghàidhlig a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	Fad 's a mhaireas am Plana.
	Cumaidh sinn oirnn le tiotaillean-litreach sa Ghàidhlig	A' dol air adhart.			Fad 's a mhaireas am Plana.
	Tairgse èasgaidh gu bheil Gàidhlig ri fhaotainn ach iarraidh oirre gu bhith air a cur air dòigh.	A dhèanamh cinnteach gu bheil tairgse èasgaidh na Gàidhlig soilleir. Gabhaidh seo a-steach follaiseachd air làrach-lìn na Pàirce Nàiseanta.	Tha am poball mothachail gu bheil conaltradh sa Ghàidhlig ann mar roghainn aca. Tairgse èasgaidh a bhith air an làrach-lìn cuideachd.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
75. Foirmean:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann am foirmean.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn treòr air dòigh don luchd-obrach a thaobh mar a dhèiligeas ri foirmean o luchd na Gàidhlig.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach.	Àireamh nam foirmean Gàidhlig a sgrùdadh is a chlàradh.	Sgioba Conaltraidh.	Samhain 2011.
	Cuiridh sinn air adhart gu h-èasgaidh ar dleastanas gabhail ri foirmean Gàidhlig.	Ar mionn air iarrtasan obrach, tabhartasan-airgid is tréanaidh, 's air ar làrach-lìn.	Ar mionn a bhith soilleir air foirmean 's air ar làrach-lìn.	Sgioba Conaltraidh is Seirbheisean Corporra.	Samhain 2011.
	Gabhaidh sinn ris a h-uile foirm a tha lìonta sa Ghàidhlig agus iad a fhreagairt sa Ghàidhlig le cobhair o sheirbheis eadar-theangachaidh.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach. Cùnnradh le seirbheis eadar-theangachaidh earbsach.	Àireamh nam foirmean a sgrùdadh is a chlàradh.	Sgioba Conaltraidh.	Samhain 2011.
	Tairgse èasgaidh a thaobh 's gu bheil Gàidhlig ri fhaotainn ach iarraidh oirre.	Nì sinn cinnteach gu bheil tairgse èasgaidh de Ghàidhlig soilleir.	Am poball a bhith mothachail gu bheil conaltradh sa Ghàidhlig ann mar roghainn.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
76. Coinneamhan Poblach:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil poileasaidh ri fhaotainn an ceartuair.				
Prìomh raointean leasachaidh	Neach-labhairt Gàidhlig / seirbheis eadar-theangachaidh sa bhàd ri bhith ri fhaotainn aig coinneamhan far an deachaidh seo iarraidh le buidhnean eile, luchd-cur-air-dòigh no daoine on phoball. Tairgse èasgaidh den roghainn seo a bhith ri fhaotainn ro-làimh taobh a-staigh sanasachd reachdail choinneamhan.	Seo a thoirt a-steach mar dheuchainn agus a shoirbheas a sgrùdadh fa chomhair 2013.	A shoirbheas / mar a chaidh gabhail ris an sgrùdadh.	Seirbheisean Corporra.	2013
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7,11,12,15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
77. Modh Chasaidean:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn treòr air dòigh don luchd-obrach a thaobh mar a dhèiligeas ri casaidean sa Ghàidhlig.	Treòr a chur a-mach don luchd-obrach.	Àireamh nam post-d/nan litrichean sa Ghàidhlig a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
	Cuiridh sinn air adhart gu h-èasgaidh ar dleasan gabhail ri casaidean a dhèantar sa Ghàidhlig.	Ar mionn air ar làrach-lìn.	Ar mionn a bhith soilleir air ar làrach-lìn. Modhan àbhaisteach casaidean a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
	Cuiridh sinn a-mach leagan Gàidhlig den fhoirm-chasaid againn.	Leagan Gàidhlig den Fhoirm / mhodh Chasaid, a dhèantar gu sònraichte.	Foirm-casaid Gàidhlig a bhith ri fhaotainn.	Sgioba Conaltraidh.	Deireadh 2011.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7,11,12,15				

Earrann 3 – Foillseachaidhean

Adhbhar:

78. Faodaidh raon farsaing de dh'fhoillseachaidhean Gàidhlig cuideachadh le leasachadh na Gàidhlig ann an grunn dhòighean. Nì e an cànan nas fhollaisiche, cuiridh e ri inbhe na Gàidhlig gu bheillear ga cleachdadh ann am foillseachaidhean àrd-iomhaigh agus cuidichidh e ann a bhith an dà chuid a' leasachadh briathrachas ùr 's a' cur ris na th' ann mu-thràth. Tha cleachdadh na Gàidhlig sna meadhanan a' cuideachadh ann a bhith a' sealltainn dealas ùghdarrais phoblaich a thaobh fiosrachadh cudromach a bhith ri fhaotainn tro mheadhan na Gàidhlig, cho math ri cur ri follaiseachd is inbhe a' chànan. Mar a bhios tuilleadh dhaoine a' sireadh fiosrachaidh mu ùghdarasan phoblach tro na làraichean-lìn aca, faodaidh solarachadh cothrom air cleachdadh na Gàidhlig cur gu mòr ri inbhe is follaiseachd a' chànan.

79. Tha ÙPNLLT fo dhealas gum meudaichear cleachdadh na Gàidhlig sna raointean sin far a bheil an cuspair mar ùidh aig a' mhòr-shluagh san fharsaingeachd air neo far a bhuineas e gu sònraichte ris a' Ghàidhlig.

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Priomh Stiùireadh	Sgèile-Tìme
80. Caidreamh Poblach agus Na Meadhanan:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta.				
Priomh raointean leasachaidh	Bidh sinn gnìomhach èasgaidh a thaobh obair cuide ri BBC Alba agus seanailean is meadhanan Gàidhlig eile.	Naidheachdan a bhithes mar ùidh aig na meadhanan Gàidhlig ainmeachadh agus a chur air adhart.	Na bhios sna pàipearan-naidheachd de Ghàidhlig a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
	Cuiridh sinn eadar-theangachadh Gàidhlig ann an 'Nòtaichean do Luchd-Deasachaidh'.	Teacsa a chur ri chèile airson nam pàipearan-naidheachd.	Na bhios de Ghàidhlig sna pàipearan-naidheachd a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	2011
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 13, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
81. Stuth Clò-bhuailte: Sgrìobhainnean poileasaidh agus reachdail					
Na tha a' dol an-dràsta	Tha facal-toisich Gàidhlig ann an cuid de na sgrìobhainnean poileasaidh is reachdail againn.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn facal-toisich Gàidhlig nar sgrìobhainnean poileasaidh is reachdail.	A' dol air adhart.		Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
	Cuiridh sinn air dòigh, a rèir iarrrtais, leagannan Gàidhlig de sgrìobhainnean reachdail a ghabhas luchdachadh a-nuas on eadar-lìon.	Treòr air foillseachaidhean a chur a-mach. Cùnnradh le seirbheis eadar-theangachaidh eadar eòrbsach.	Foillseachaidhean corporra dà-chànanach ri fhaotainn.	Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
	Cuiridh sinn air dòigh leagannan dà-chànanach de dh'fhoillseachaidhean a thaghas sinn fhèin.	Leagannan dà-chànanach de sgrìobhainnean iomchaidh ri bhith air an cur air dòigh.	Foillseachaidhean a bhith eadar-theangaichte 's Gàidhlig nan lùib.	Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7,11,12, 13,15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
82. Stuth Clò-bhuailte: Foillseachaidhean do Luchd-Tadhail					
Na tha a' dol an-dràsta	Tha sinn a' cur air dòigh 's a' sgaoileadh bileag choitcheann Ghàidhlig mun Phàirc Nàiseanta.				
Prìomh raointean leasachaidh	<p>Cuiridh sinn air dòigh leagan ùraichte de bhileag choitcheann na Pàirce Nàiseanta ann an Gàidhlig, cho math ri bileag gu tur ùr a mhìneachadh ainmean-àite na Gàidhlig 's mar a chruthaicheadh iad.</p> <p>Cuiridh sinn treòr air dòigh don luchd-obrach a thaobh mar a ghabhar eileamaidean Gàidhlig (ainmean, fàilte is cinn-sgrìobhaidh dà-chànanach) a-steach gu foillseachaidhean.</p> <p>Leasaichidh sinn siostam le ar com-pàirtichean a thaobh Gàidhlig a chleachdadh ann an co-foillseachaidhean, gu sònraichte air sgàth foghlaim.</p>	<p>Bileag ùraichte a chur a-mach cho math ri bileag gu tur ùr a chruthachadh.</p> <p>Treòr a chur a-mach.</p> <p>Sìostam a leasachadh.</p>	<p>Bileagan leasaichte is feadhainn ùra air an sgaoileadh.</p> <p>Meudachd ann am meadhanan clò-bhuailte.</p> <p>Àireamh nam foillseachaidhean a chlàradh.</p>	<p>Sgioba Conaltraidh.</p> <p>Sgioba Conaltraidh.</p> <p>Sgioba Conaltraidh.</p>	<p>Màrt 2011.</p> <p>Samhain 2011.</p> <p>Fad 's a mhaireas am Plana.</p>
Na h-Amasan is Toraidhean Ro- Inneachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	<p>Amasan 1,2</p> <p>Toraidhean 7,11,12,13,15</p>				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stùireadh	Sgèile-Time
83. Làraichean-lìn:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an ceartuair a thaobh cleachdadh na Gàidhlig air ar làrach-lìn, ach tha fàilte Ghàidhlig agus ceangal ri ar bileag Ghàidhlig mu dheidhinn na Pàirce Nàiseanta air ar làrach-lìn mu-thràth.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn poileasaidh air dòigh don luchd-obrach a thaobh Gàidhlig air an làrach-lìn, a' gabhail a-steach ainmeachadh na tha taobh a-staigh an làrach de Ghàidhlig.	Poileasaidh làrach-lìn a chur air dòigh ann an co-bhonn ri BnG.	Poileasaidh làrach-lìn a bhith an-sàs. Barrachd cleachdaidh is follaiseachd Gàidhlig air an làrach-lìn.	Sgioba Conaltraidh.	2011
	Bheir sinn Gàidhlig a-steach gu susbaint làrach-lìn ÙPNLLT, a' gabhail a-steach comhairle don phobal air ciamar a nì iad eadar-ghnìomhadh le ar Prìomh Oifis sa Ghàidhlig.	Susbaint a chumail suas is a mheudachadh le cobhair o BhnG.	Tuilleadh cleachdaidh is follaiseachd Gàidhlig air an làrach-lìn. Ceangal ri BnG a thaobh leasachaidh.	Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
	Bidh an dreachd, agus am Plana Gàidhlig aontaichte, air ar làrach-lìn	Susbaint a chumail suas.	Na tha dol air an làrach-lìn ri bhith air a sgrùdadh.	Sgioba Conaltraidh.	Fad 's a mhaireas am Plana.
	Cuiridh sinn sìostam air dòigh le ar com-pàirtichean a thaobh cleachdadh na Gàidhlig air làrach-lìn na Pàirce.	Treòr ri bhith air a chur air dòigh. Susbaint a chumail suas.	Tuilleadh cleachdaidh is follaiseachd Gàidhlig air an làrach-lìn.	Sgioba Conaltraidh.	Fad 's a mhaireas am Plana.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro- Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 13, 15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stùireadh	Sgèile-Time
84. Taisbeanaidhean:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta ach tha Ùghdarras na Pàirce air tachartasan poblach a chur air dòigh a tharraingeas aire dhaoine gu Gàidhlig.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn a-mach treòr a thaobh cleachdadh na Gàidhlig aig tachartasan.	Treòr a chur a-mach a tha stèidhichte air rannsachadh agus air tachartasan a bh' ann roimhe.	Gàidhlig a bhith air a gabhail a-steach ann an stuthan dealbhte aig taisbeanaidhean / tachartasan.	Sgioba Conaltraidh.	Ògmhios 2011.
	Cumaidh sinn oinn a' dèanamh ceangail ri ar com-pàirtichean ann an Seirbheisean Àrainneachd is Dùthchail na h-Alba (SÀDA) agus sinn a' frithealadh taisbeanaidhean / thachartasan nàiseanta, agus co-obrachadh a leasachadh a thaobh libhrigeadh na Gàidhlig. Bidh Alba Aosmhor an-sàs, far a bheil seo comasach, ri tachartasan iomchaidh ÙPNLLT.		Barrachd cleachdaidh de dh'eadar-mhìneachadh na Gàidhlig aig na taisbeanaidhean a fhrithealar.	Sgioba Conaltraidh.	A' dol air adhart.
	Cuiridh sinn air dòigh stuthan airson thachartasan.	Stuthan a chur a-mach.	Adhartachadh na Gàidhlig agus stuthan a bhineas rithè aig tachartasan ionadaile agus nàiseanta.	Sgioba Conaltraidh.	Màrt 2011
Na h-Amasan is fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 13, 15				

Earrann 4 – Luchd-obrach

Adhbhar:

85. Gus seirbheisean a libhrigeadh tro mheadhan na Gàidhlig, tha e riatanach sgilean iomchaidh obrach is cànanan an luchd-obrach a leasachadh. Tha gum bithear a' cur ionnsachadh Gàidhlig air dòigh don luchd-obrach a' cuideachadh ann a bhith ag adhartachadh ionnsachadh do dh'inbich cho math ri Gàidhlig adhartachadh mar sgil feumail san ionad-obrach. Ann a bhith ag ainmeachadh obraichean far a bheil Gàidhlig mar sgil sònraichte, thèid cur gu mòr ri inbhe a' chànain agus ri bhith ga h-ainmeachadh mar sgil as t-fhiach a thogail.
86. Tha cleachdadh na Gàidhlig ann an sanasachd cuideachd cuideachail a thaobh a bhith ag aithneachadh gum bu chòir Gàidhlig a bhith air a cleachdadh ann am beatha phoblach, agus gu bheil ròl cudromach aig luchd-cleachdaidh na Gàidhlig taobh a-staigh de dh'ùghdarras poblach. As bith dè an ìre de sgilean Gàidhlig a tha a dhìth, tha e cudromach gun dèan ùghdarrasan cinnteach gu bheil e soilleir gu bheil Gàidhlig riatanach da-rìribh a thaobh na h-obrach. Bu chòir do dh'ùghdarrasan gabhail ri slatan-tomhais beachdail agus iad sin a chur an-sàs sa chùis a chor is gun cuirear daoine an dreuchd air dòigh chothromach leantainneach, a rèir nan sgilean a chaidh ainmeachadh airson na h-obrach.
87. **Tuigidh ÙPNLLT cho cudromach 's a tha e a bhith a' faicinn Gàidhlig mar sgil-obrach cudromach, agus a bhith ag ainmeachadh shuidheachaidhean far a bheil cleachdadh na Gàidhlig deatamach neo co-dhiù a dhìth. Cuideachd, tuigidh ÙPNLLT gu bheil e cudromach gun tèid cur an comas luchd-obrach an cuid sgilean Gàidhlig a leasachadh ma tha iad airson sin a dhèanamh.**

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Tìme
88. Trèanadh:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eilear a' tabhann trèanadh sam bith an-dràsta.				
Prìomh raointean leasachaidh	Cuiridh sinn air dòigh ciàr de chùrsaichean Mothachadh na Gàidhlig airson an luchd-obrach a th' ann an-dràsta agus airson feadhainn ùra, cho math ri Buill a' Bhùird. Thèid cothroman air cùrsaichean trèanaidh a thairgsinn do bhuidhnean com-pàirteach (m.e. Buidheann Dion Àrainneachd na h-Alba/BDAA).	Trèanadh ann am Mothachadh na Gàidhlig ri bhith air a thoirt don luchd-obrach is do bhuill uile a' bhùird.	Sgrùdadh Sgìlean – gu bliadhna	Seirbheisean Gnìomhachais	Fad 's a mhaireas am Plana
	Bheir sinn fiosrachadh don luchd-obrach a thaobh na tha ri faotainn de chùrsaichean Gàidhlig	A bhith a' cur trèanadh air adhart air an eadar-lìon, aig coinneamhan luchd-obrach, air bùird-fhiosrachaidh taobh-a-staigh.	Iarrtas is frithealadh air cùrsaichean a chlàradh.	Seirbheisean Gnìomhachais.	Fad 's a mhaireas am Plana.
	Bheir sinn brosnachadh is taic don luchd-obrach an cuid sgìlean Gàidhlig a leasachadh tro bharrachd trèanaidh	Cothroman maoineachaidh is trèanaidh a chur air dòigh.	Sgrùdadh Sgìlean.	Seirbheisean Gnìomhachais.	Fad 's a mhaireas am Plana.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2: Toraidhean 7,11,12, 13,15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
89. Togail Cànan:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eilear a' solarachadh seo an ceartuir.				
Prìomh raointean leasachaidh	Nì sinn sgrùdadh luchd-obrach a dh'fhaotainn a-mach mu chomas sa Ghàidhlig am measg ar luchd-obrach is buill a' bhùird.	Sgrùdadh a dhèanamh.	Sgrùdadh Sgìlean.	Seirbheisean Gnìomhachais.	Màrt 2011
	Bheir sinn fiosrachadh don luchd-obrach mu na tha ri fhaotainn de chùrsaichean Gàidhlig.	Trèanadh a chur air adhart air an eadra-ìon, aig coinneamhan luchd-obrach, air bùird-fhiosrachaidh taobh-a-staigh.	Iarrtas is frithealadh air cùrsaichean a sgrùdadh is a chlàradh.	Seirbheisean Gnìomhachais.	A' dol air adhart.
	Bheir sinn brosnachadh is taic don luchd-obrach an cuid sgìlean Gàidhlig a leasachadh tro bharrachd trèanaidh.	Cothroman maoineachaidh is trèanaidh a chur air dòigh.	Sgrùdadh Sgìlean.	Seirbheisean Gnìomhachais.	A' dol air adhart
Na h-Amasan is Toraidhean Ro- Innleachdach Iomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7,11,12,15				

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
90. Fastachd:					
Na tha a' dol an-dràsta	Leanaidh sinn riaghailtean Seirbheis na Stàite air cothromachd. Tha seo a' ciallachadh gur e an neach as fheàrr a thaghar airson na h-obrach. Ma tha comas labhairt neo sgrìobhadh Gàidhlig mar riatanas dreuchdail da-rìribh, theid aire cheart a thoirt air a' chomas sin.				
Prìomh raointean leasachaidh	A ghabhail ri poileasaidh fastachd a dh'aitheas Gàidhlig mar rud a tha a dhìth san obair, a rèir nàdar an ròl.	Gàidhlig a thoirt a-steach mar rud a tha a dhìth taobh a-staigh ròl sònraichte na h-obrach.	Poileasaidh Fastachd a bhith air ùrachadh.	Seirbheisean Gnìomhachais.	Màrt 2011
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair: Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 15					

Obair Leasachaidh	Gnìomhan	Targaidean	Comharraidhean Coileanaidh	Prìomh Stiùireadh	Sgèile-Time
91. Sanasachd:					
Na tha a' dol an-dràsta	Chan eil treòr ri fhaotainn an-dràsta.				
Prìomh raointean leasachaidh	Nì sinn sanasachd dà-chànanach ann an obraichean far am bi Gàidhlig deatamach.	Treòr a bhith sgrìobhte don luchd-obrach a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an sanasan-obrach.	Àireamh nan sanasan-obrach a sgrùdadh.	Seirbheisean Gnìomhachais.	A' dol air adhart.
	Bheir sinn, agus gabhaidh sinn ri, foirmean-iartais obrach sa Ghàidhlig far a bheil Gàidhlig deatamach.	Bileagan-iartais a chur a-mach sa Ghàidhlig. Cothrom air na tha ri fhaotainn dhe seo adhartachadh air làrach-lìn ÙPNLLT. Cùnnradh le seirbheis eadar-theangachaidh earbsach.	Ar mionn a bhith soilleir air ar làrach-lìn agus ann an sanasan. Iarrtasan Gàidhlig a chuireadh a-steach gu, agus a-mach le ÙPNLLT, a chiàradh.	Seirbheisean Gnìomhachais.	A' dol air adhart.
Na h-Amasan is Toraidhean Ro-Innleachdach lomchaidh a fhuair cobhair:	Amasan 1,2 Toraidhean 7, 11, 12, 15				

Caibideil 3 – Brìgh poileasaidh do Ghàidhlig: cur-an-gnìomh Plana Nàiseanta na Gàidhlig

Brìgh poileasaidh do Ghàidhlig

92. Aithnichidh ÙPNLLT gun tèid na prìomh raointean a chaidh ainmeachadh ann am Plana Nàiseanta na Gàidhlig, agus gu sònraichte tro Ghinealach Ùr na Gàidhlig, a chur an gnìomh an toiseach tro ar Plana Gàidhlig ach gum bi cothroman a' nochdadh gus an cànan adhartachadh 's a leasachadh tro na ceuman poileasaidh a th' ann mu-thràth. Ni ÙPNLLT sgrùdadh air na rudan riatanach nar poileasaidh mar a tha e an ceartuair a chor is gun ainmichear raointean far an gabh Gàidhlig a thoirt a-steach air dòigh fhor-ghnìomhach agus far an gabh prìomh amasan Plana Nàiseanta na Gàidhlig a chur air bhonn mar thùs tro dhòighean a bharrachd. Tha sinne a' faicinn an leasachaidh seo mar rud a cho-fhreagras prionnsapal a' chumantachaidh, prionnsapal a tha ag amas air Gàidhlig a bhith mar phàirt àbhaisteach de bheatha na h-Alba.
93. Ann a bhith a' cur ri chèile, ag ùrachadh agus a' sgrùdadh ar poileasaidhean, ni ÙPNLLT cinnteach gum bi rud sam bith a bheir buaidh air a' Ghàidhlig a rèir Plana Nàiseanta na Gàidhlig.

Sealladh Farsaing de Phlana Nàiseanta na Gàidhlig

94. Ainmichidh Plana Nàiseanta na Gàidhlig ceithir gnèithean co-cheangailte de leasachadh cànan air am feumar aghaidh a chur, agus taobh a-staigh iad sin cuirear an cèill grunn phrìomh raointean-gnìomha:

Togail Cànan

95. A' meudachadh lìon luchd-labhairt na Gàidhlig le bhith a' dèanamh cinnteach gun tèid an cànan a thoirt thairis taobh a-staigh theaghlaichean, agus le bhith a' cruthachadh chothroman cinnteach air Gàidhlig ionnsachadh, tro bhith:
- A' meudachadh cleachdadh is toirt thairis na Gàidhlig san dachaigh
 - A' meudachadh lìon nam pàistean a thogas Gàidhlig aig sgoil
 - A' meudachadh na tha ri thogail is ri fhaotainn de dh'Fhoghlam tro Mheadhan na Gàidhlig
 - A' meudachadh lìon luchd-ionnsachaidh inbheach na Gàidhlig a ruigeas fileantachd

Cleachdadh Cànan

96. A' brosnachadh tuilleadh cleachdaidh de Ghàidhlig, a' solarachadh chothroman air an cànan a chleachdadh, agus ag adhartachadh cothrom air rudan a chur an cèill air dòighean Gàidhlig, tro bhith:

- A' meudachadh cleachdadh na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan
- A' meudachadh cleachdadh na Gàidhlig ann am foghlam treas-ìre agus ann an ionadan-obrach
- A' meudachadh follaiseachd/làthaireachd na Gàidhlig sna meadhanan
- A' meudachadh adhartachadh na Gàidhlig sna h-ealain
- A' meudachadh ìomhaigh na Gàidhlig anns na roinnean turasachd, dualchais agus caitheamh-aimsire

Inbhe Cànan

97. A' meudachadh na chìthear is na chluinnear de Ghàidhlig, a' cur ri h-aithneachadh agus a' cruthachadh deagh ìomhaigh do Ghàidhlig ann am beatha na h-Alba, tro bhith:

- A' meudachadh àireamh nam buidhnean a dh'ullaicheas Planaichean Gàidhlig
- A' meudachadh ìomhaigh agus inbhe na Gàidhlig
- A' meudachadh follaiseachd is aithneachadh na Gàidhlig

Corpas Cànan

98. A' neartachadh buntainneas is co-sheasmhachd na Gàidhlig agus ag adhartachadh rannsachadh sa chànan, tro bhith:

- A' meudachadh buntainneas is co-sheasmhachd na Gàidhlig
- A' meudachadh feabhas is ruigsinneachd eadar-theangachaidhean Gàidhlig
- A' meudachadh na tha ri fhaotainn de dh'fhiosrachadh cruinn rannsachaidh

Dealas a thaobh Amasan Plana Nàiseanta na Gàidhlig

99. Tha ÙPNLLT fo dhealas a dhèanamh cinnteach gun tèid Plana Nàiseanta na Gàidhlig a chur an gnìomh tro Ghinealach Ùr na Gàidhlig, agus anns an earrann seo cuiridh sinn an cèill mar a bhios sinn a' coileanadh an amais sin.

Togail Cànan

Adhbhar:

100. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil feum air barrachd dhaoine a dh'ionnsaicheas a' Ghàidhlig ma tha i gu bhith seasmhach leantainneach san àm ri teachd, agus gum feumar aire a thoirt air an dachaigh, air foghlam 's air ionnsachadh do dh'inbhich mar na prìomh dhòighean air seo a thoirt a-mach. Gabhaidh sinn na ceuman a leanas gus cuideachadh ann a bhith a' cruthachadh àrainneachd thaiceil a chor is gum meudaich lìon luchd-labhairt na Gàidhlig ann an Alba.
101. Meudaichidh ar dealas a thaobh cumail oirnn susbaint Ghàidhlig a chur air dòigh agus a leasachadh nar foillseachaidhean 's air ar làrach-lìn cleachdadh na Gàidhlig, an dà chuid san dachaigh agus ann am foghlam, le bhith a' cur an comas luchd-cleachdaidh is luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig barrachd ghoireasan a ruigsinn.
102. Nì sinn ùrachadh air ar bileag choitcheann anns a' Ghàidhlig, bileag a tha ri fhaotainn don phoball agus a chumas taic ri ionnsachadh is mothachadh na Gàidhlig.
103. Leanaidh ar dealas clasaichean Gàidhlig agus trèanadh a chur air dòigh don luchd-obrach agus do bhuill a' bhùird, rud a mheudaicheas lìon nan inbheach a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig agus ìre a cleachdaidh taobh a-staigh an ionad-obrach agus ann an coimhearsnachdan.
104. Nì sinn obair leis na com-pàirtichean uile againn gus cothroman Gàidhlig ionnsachadh a leasachadh nar pròiseactan.

Cleachdadh Cànan

Adhbhar:

105. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil a bhith a' cruthachadh saoghal maireannach don Ghàidhlig feumach air, chan ann a-mhàin meudachadh anns an lion de dhaoine a tha comasach air an cànan a labhairt, ach air meudachadh a thaobh a cleachdaidh san da-rìribh cuideachd. Aithnichidh sinn cho cudromach 's a tha e cur an comas barrachd dhaoine Gàidhlig a chleachdadh mar an dòigh-chonaltraidh àbhaisteach as fheàrr leotha, agus sin ann an raointean beatha làitheil a tha a' sìor-fhàs nas fharsainghe.
106. Bidh ar dealas mothachadh is trèanadh cànan a chur air dòigh don luchd-obrach, do Bhuill a' Bhùird agus is dòcha do ghnìomhachasan ionadaile mar chuideachadh don luchd-obrach an cuid sgilean Gàidhlig a leasachadh, rud a chuireas ri cleachdadh na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan agus san ionad-obrach.
107. Bheir ar dealas gabhail ri, agus freagairt a thoirt air, stuthan neo dòighean conaltraidh Gàidhlig tuilleadh chothroman do luchd-cleachdaidh na Gàidhlig conaltradh a dhèanamh ri ÙPNLLT sa Ghàidhlig, a chuireas ri cleachdadh na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan agus san ionad-obrach.
108. Meudaichidh ar dealas sgrìobhainnean dà-chànanach agus susbaint Ghàidhlig, far as iomchaidh sin, a chur air ar làrach-lìn agus ann an dòighean-conaltraidh eile, follaiseachd na Gàidhlig sna meadhanan.
109. Meudaichidh ar dealas siostam a leasachadh a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an suaicheantas agus air làrach-lìn na Pàirce follaiseachd na Gàidhlig sna meadhanan.
110. Meudaichidh cleachdadh leantainneach suaicheantas Gàidhlig ÙPNLLT agus ar dealas siostam a leasachadh le com-pàirtichean a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an suaicheantas agus air làrach-lìn na Pàirce follaiseachd na Gàidhlig ann an turasachd, dualchas agus caitheamh-aimsire.
111. Meudaichidh ùrachadh leagan Gàidhlig ar bileag-fàilte ìomhaigh na Gàidhlig ann an turasachd, dualchas agus caitheamh-aimsire.

Inbhe Cànan

Adhbhar:

112. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil inbhe cànan fo bhuidh fhollaiseachd ann am beatha làitheil, agus fo bhuidh mar a bhios e air a chleachdadh, air a mheas agus air a chur air luach - no air fhaicinn a bhith luachmhor - leis na buidhnean sin a bhios cudromach nar beatha làitheil.
113. Tha ullachadh Plana Gàidhlig mar fhianais air ar dealas gun cuir sinn ri inbhe a' chànan agus air mar a bhios ÙPNLLT a' cleachdadh, agus a' cur an comas dhaoine a cleachdadh, na Gàidhlig a thaobh dearbh-aithne chorpóra, conalraidh, stuthan foillsichte agus luchd-obrach.
114. Cruthaichidh sinn deagh ìomhaigh don Ghàidhlig le bhith a' cur a h-uile rud sa Phlana an gnìomh agus a' dèanamh cinnteach gu bheil na nì sinn co-ionann a thaobh feabhais ri rud sam bith a nì sinn sa Bheurla.
115. Meudaichidh sinn follaiseachd na Gàidhlig le bhith a' cumail oirnn agus a' meudachadh cleachdadh a' chànan nar soighnichean, nar suaicheantas, air ar làrach-lìn agus nar foillseachaidhean.

Corpas Cànan

Adhbhar:

116. Aithnichidh ÙPNLLT gu bheil feum ann buntainneas is co-sheasmhachd na Gàidhlig a neartachadh, cho cudromach 's a tha e gum bi seirbheisean eadar-theangachaidh ri fhaotainn agus gum brosnachar rannsachadh sa chànan.
117. Bidh ùrachadh ar bileig Ghàidhlig agus a bhith a' cur treòr air dòigh don luchd-obrach a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an conaltradh a' neartachadh leasachaidhean a thaobh gnàthachas litreachaidh, briathrachas agus ainmean-àite na Gàidhlig.
118. Ann a bhith a' leasachadh siostam leis na com-pàirtichean againn a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an suaicheantas na Pàirce, thèid cur, cuideachd, ri leasachadh a thaobh gnàthas-litreachaidh, briathrachas agus ainmean-àite na Gàidhlig.
119. Cleachdaidh sinn eadar-theangairean earbsach gus ar cuideachadh le h-eadar-theangachaidhean de na seirbheisean againn.

Caibideil 4 – Cur-An-Gnìomh Agus Sgrùdadh

Clàr-ama

120. Mairidh am Plana Gàidhlig seo gu foirmeil fad còig bliadhna an dèidh dha a bhith air aontachadh ann an 2011, neo gus an tèid plana ùr a chur na àite. Ann an Caibideil 2 - *Prìomh Dhleastanasan* agus Caibideil 3 – *Brìgh poileasaidh do Ghàidhlig*, chuir sinn an cèill gach ceann-latha is targaid ris am bi dùil againn dleastanasan sònraichte a chur an gnìomh.

Foillseachadh a' Phlana

121. Thèid Plana Gàidhlig ÙPNLLT fhoillseachadh air ar làrach-lìn www.lochlomond-trossachs.org A bharrachd air seo, nì sinn na leanas:
- fios-naidheachd a sgaoileadh mun phlana;
 - lethbhric den phlana a chur ri fhaotainn nar n-oifisean poblach agus nar n-ionadan-fàilte;
 - am plana a chur air eòlas an luchd-obrach air ar n-eadra-lìon;
 - lethbhric den phlana a sgaoileadh am measg Bhuidhnean Poblach Neo-Roinneil, riochdairean agus chùnnradairean;
 - lethbhric den phlana a sgaoileadh gu buidhnean Gàidhlig;
 - lethbhric den phlana a sgaoileadh gu buidhnean eile ris am buin a' chùis; agus
 - lethbhric a chur ri fhaotainn a rèir iarrtais.

Ullachadh Rianachd a thaobh am Plana Gàidhlig a Chur an Gnìomh

122. 'S e am Plana seo poileasaidh ÙPNLLT agus chaidh gabhail ris leis an dà chuid ar àrd-sgioba stiùiridh agus buill a' bhùird.

Uallach san fharsaingeachd:

123. 'S e an t-Àrd-Oifigear a bhios freagarrach sa cheann thall às a bhith a' dèanamh cinnteach gun libhrig ÙPNLLT na chaidh a ghealltainn sa Phlana seo.

Neachan-obrach fa leth:

124. Thèid treòr a chur a-mach 's a chur ri fhaotainn don luchd-obrach a' dèanamh cunntais air na bhios am Plana a' ciallachadh dhaibhsan, a' gabhail a-steach fiosrachadh air dearbh-aithne, conaltradh, foillseachaidhean agus gnothaichean luchd-obrach. Chaidh an luchd-obrach a bhrosnachadh am beachdan fhèin a chur an cèill ri linn na co-chomhairleachaidh, agus thèid am brosnachadh molaidhean a dhèanamh a thaobh leasachaidhean fad 's a mhaireas am Plana.

Seirbheisean a thèid a libhrigeadh le treas pàrtaidhean

125. Nì ÙPNLLT oidhearp a dhèanamh cinnteach, far is iomchaidh seo, gun cum rudan a chaidh ullachadh agus aontachadh le treas pàrtaidhean fa chomhair ar seirbheisean don phoball ri cùmhnantan a' Phlana seo. Am measg gach dleastanas a tha seo bidh seirbheisean a dh'fhaodadh a bhith air an cur a-mach air chùnnradh. Far nach eil Plana Gàidhlig an-sàs aig treas pàrtaidh sam bith, molaidh sinn dhaibh gun lean iad cùmhnantan a' Phlana Ghàidhlig agus dèanamh cinnteach gun tèid innse don luchd-obrach aca fhèin mu dheidhinn. Cuideachd, leasaichidh sinn siostam le ar com-pàirtichean a thaobh cleachdadh na Gàidhlig ann an suaicheantas is air làrach-lìn na Pàirce.

A' cur fios mun Phlana do bhuidhnean eile

126. Foillsichidh sinn am Plana Gàidhlig air ar làrach-lìn agus leigidh sinn fios do luchd-co-chomhairleachaidh agus do bhuidhnean taobh-a-muigh eile is do threas pàrtaidhean gun deachaidh am Plana Gàidhlig a chaidh aontachadh fhoillseachadh.

A' maoineachadh a' Phlana

127. Bidh gnìomhan àbhaisteach air an gabhail a-steach 's a' faotainn maoinachaidh tro na buidseatan ris am bithear ag aontachadh gu bliadhnail, agus le taic bho bhuidhnean eile far is iomchaidh sin. 'S e pàirt mòr den dòigh-obrach a' Phlana seo ach tòrr co-obrachaidh le Pàirc Nàiseanta eile a tha ceangailte rinn, 's e sin Pàirc Nàiseanta a' Mhonaidh Ruaidh. Ann a bhith ag obair còmhla mar seo a thaobh seirbheisean a sholarachadh a bhuineas ri Plana Gàidhlig gach Pàirce, dèantar cinnteach gun cumar ri caomhnadh meud agus libhrigeadh leantainneach de dhleastasan gach Pàirce.

A' sgrùdadh Cur-an-Gnìomh a' Phlana

128. Ann a bhith a' sgrùdadh cur-an-gnìomh a' Phlana Ghàidhlig, cuiridh sinn a-mach ath-sgrùdadh den Phlana gach bliadhna agus nì sinn aithris air na shoirbhich neo nach do shoirbhich. Thèid a h-uile ceist neo iarrtas a gheibh sinn sa Ghàidhlig a chur ar faidhle agus a fhreagairt; cumaidh ar sgrùdadh air sgilean Gàidhlig sùil air lìon an luchd-obrach a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig agus air na tha dhìth orra de thrèanadh, rud a chumas fios rinn a thaobh am feumalachdan trèanaidh san àm ri teachd, agus cumaidh sinn sùil air an àireamh de dh'fhiosan-naidheachd 's de dh'altan a nochdas sna pàipearan agus air agallamhan sna meadhanan Gàidhlig.

Fios conaltraidh

'S e an t-àrd-oifigear a tha freagarrach às sùil a chumail air ullachadh,
libhrigeadh is sgrùdadh Plana Gàidhlig ÙPNLLT ach:

Fiona Logan
Àrd-Oifigear
Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean
Carrachan
Rathad Charrachain
Bealach
G83 8EG

01389 722662
fiona.logan@lochlomond-trossachs.org

Bu chòir ceistean mu obair latha-gu-latha a' Phlana a chur gu:

Geoff Miles
Ceannaire Conaltradh na Margaideachd
Ùghdarras Pàirc Nàiseanta Loch Laomainn is nan Tròisichean
Carrachan
Rathad Charrachain
Bealach
G83 8EG

01389 722045
geoff.miles@lochlomond-trossachs.org

Eàrr-ràdh 1:

Ceangailean ris a' Ghàidhlig

Fòram Luchd-Ionnsachaidh Gàidhlig Dhùn Breatainn an Iar

Neach-conaltraidh:

Mgr. Bernard Bell

Ionad Foghlam Coimhearsneachd Concord

Slighe Mhuire

Dùn Breatainn

G82 1LX

01389 608428

Neach-conaltraidh eile:

01389 772071 Mgr. A. Troup

Co-cheangailte ri:

Fèis Dhùn Breatainn An Iar

Clì Gàidhlig

Seòmraichean 1-4, Taigh Rèile na Gàidhealtachd

Sràid na h-Acadamaidh

Inbhir Nis

IV1 1LE

Fòn: +44 (0)1463 226710

Neach-conaltraidh:

DI Mac an t-Saoir

Stiùriche

Fèis Fhoirt

F/c a' Mh.ph. Fionnagal Nic Iain

11 Ionad Dhrumainn

Gargunnoch

Sruighlea

FK8 3BZ

Neach-conaltraidh eile:

Siobhan Nic Anndrais

Fòn: 07919 923595

Post-d: shoby04@msn.com

Loch Lomond & The Trossachs National Park Authority, Carrochan, 20 Carrochan Road, Balloch G83 8EG
tel: 01389 722600 email: info@lochlomond-trossachs.org web: www.lochlomond-trossachs.org